

Előfizetési ár

„MAGYAR DOHÁNYUSÁG”-ra

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalvánnyal minden
postahivatalnál eszközölhető.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest,

V., váczli-körút 64. szám.

Előfizetési ár

„MAGYAR DOHÁNYUSÁG”-ra

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalvánnyal minden
postahivatalnál eszközölhető.

KIADÓHIVATAL:

Budapest, VI. váczli-körút
55. sz., II. em. 20.

MAGYAR

DOHÁNYUSÁG.

A dohánytermelést és dohánykereskedést felkaroló gazdasági szaklap.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és az ország minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

Felétős szerkesztő és lapfőnökönk:
DARÓCZI VILMOS.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és az ország minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

TARTALOM: Ültetés. Irta: D. V. — Dohányminőség és az 1887-iki XLIV-ik törvényzikk. Irta: Daróczi Vilmos — A német kelet-afrikai gyarmatoknak dohánytermelése. — A dohány üzletmenete az 1887. évben. (M. L. Herzog és társa cég jelentése.) — Vegyesek. — Hirdetések.

Ápril hó 1-től új előfizetést nyitottunk. — Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetésük lejárt, sziveskedjenek az előfizetést mielőbb beküldeni.

Ültetés.

Nem lehet a gazdának eléggé figyelmebe ajánlani, az ültetésnél való éberséget, mert ezen dolog helytelen végzése által a legjogosultabb remények is tönkremennek; ha a talaj megmivelése helyén volt, maga a talaj jó erőben volt, és a termés mégis a legrosszabb lett, annak oka csak az, hogy a palánta gyöngye volt és rozszul, helytelenül lett kiültetve.

Rozs palánta az, mely túlsűrűsége folytán czérna vékony, gyökérmélikül, és fel nyugult; az ilyen haszontalan palánták elültetése valóságos szerencsétlenség. A kertész, a ki az ilyen palántákat elültette, dolgát bevégeztnek hiszi, és a jó föld költség és fáradságos elkészítése a gazdát cserben hagyja — mert mindentéle grom terem benne, csak dohány nem. Erre kell tehát első sorban a gazdának, a tulajdonosnak, vigyázni, hogy a palánta, melyet a kertész az ültetésre kiszedett, erős, izmos, kurta száru és erős gyökerű legyen, hogy pedig ilyen lehessen, ez is egészen a gazda kezében van. Ha a melegágyon a palánták soha egyenlő nagyság és erősek nem lehetnek, azért tehát az ültetés kezdetén a melegágyon levő legerősebb palántákat szedessük ki, és ha ezekkel véletlenül silány, gyengébb palántát is szakított volna fel, üres helyre vissza ültethetjük, vagy irgalmatlanul lökjük el; ugy annyira, hogy csak az erős, megbízható palánták maradjanak meg.

Az ültetés kezdetén a gazda folyton ügyeljen az ültetőkre, hogy a gyökér mellé porhanyós föld essék, és akár furkóval, akár kézzel ültet, hogy a lyuk egészen meg teljék földdel, nehogy a töve mellett üreg maradjon, hanem hogy az minden oldalról a töve mellett hézagtalanul betöltesse, mert annak, melynek a töve mellett üreg maradt, okvetetlen el kell pusztulnia. A megnyomás pedig mindig úgy történjék, hogy ne a gyöngye szál derekát közvetlen, hanem mindig a mellet e lévő porhanyós földet szorítsa reá a munkás. Hogy a gazda arról meggyőződjék, hogy az ültető nem követett el hibát az ültetésnél, nevezetesen, hogy a palántának gyöngye derekát meg nem sértette, vagy éppen el nem törte — tartsa szemmel a munkát és azokból, melyek gyanusnak tűnnek fel előtte, szed-

jen ki néhányat, vizsgálja meg körülme-nyesen, és ha netán hibát talál, szépszerével figyelmeztesse arra a kertészt, — mert az ilyen rossz ültetés igen keserűen szokta magát megboszulni; ugyanis az ilyen megsértett palánták a földön soká sinlődvé nem gyarapodnak, a grom tul szárnyalja, és nagy része védképen el is pusztul.

Ha ültetés közben nagy záporosó van, olyan, hogy majdnem a szántás fenekéig hatolt, a talajt lucskossá tette, ilyenkor az ültetést be kell szüntetni, és várni vele addig, míg a föld kissé szádkadt, mert ellenben nagy kárt tennék, ha ilyen lágyba dolgoznánk, mert a bekövetkező száraz idő után a föld nagyon meg lesz zokitva és a gyöngye palánta mint prés közé szorítva, szenvedő helyzetbe jön, és ilyen megtaposott földnek egész nyári munkája nem lehet többé a kellő porhanyós.

Az elültetés után való néhányszori meglocsolást már többszóra legmelegebben ajánljuk; ezuttal még csak azt akarjuk hozzá tenni, hogy a dohányt csak a kitűnő jó erőben lévő talaj növelje, és ennek hiányában czélt nem is lehet elérni, csak hogy fájdalom talajonk nagy részében, melyben dohány termeltetik, nem bir azon kellekkel; de ha még meg is van a földnek némely része trágyázva, a trágya ereje nem hat épen oda, a hol a gyöngye palánta van; és annak épen most zsenge korában, az ültetés után kellene a jó tápszer, hogy azt rögtön táplálja, addig, míg el nem gyengüli; de csekélységénél fogva ilyenkor igen kis mennyiségű táperővel megelégedne, és miután már e segítséggel meg izmosodott, és gyökerei terjednek, felleli a földben lévő öt megillettő tápanyagot, és szemlátomást gyarapszik hozzá téve, ha a kellő további gondozásban részesül. — Az öntözéshez trágyalevet kell használni és mindenkinek, akinek módjában van, azt megszereznie el ne mulassza, különösen az olyan talajrészekben, melyeket kissé erőtléneknek tart; nem kell e munkát sajnálni kétszer, sőt háromszor sem az elültetés utáni napokon, egyszer napjában, korán reggel vagy estve. — Az öntözéssel ugy kell ügykezni hogy lehetőleg csak a tövére és ne a levelekre öntsük a trágyalevet.

Egy jeles német tanár, Nessler által különösen arra nézve tett kísérletek folytán, hogy melyik műtrágya volna a legsikeresebb arra nézve, hogy a dohány égő tehetőségét legjobban előidézze, a felette gondos kísérlete után a szénsavas káli a legjobb eredményt adta valamennyi más nemű trágya felett, ugy szintén a kénsavas káli is eredményesnek mutatkozott; a gipsz is kitűnő szolgálatot tett a jobb égésre, ugy a mennyiségre nézve is igen hasznosnak mutatkoztak mind ezen trágya nemek.

Mindezeket csak azért hozom fel, hogy módosabb és tehetőségesebb gazdáink ezen műtrágyákkal való kísérleteket, ha már az elültetésnél elmulasztották, tegyék meg majd az első kapálás mellett, egy-egy kis darab földön.

A mi a dohánytöveknék egymástól távolságát illeti, ezt mindenesetre a dohányfaj határozza meg. A Hollandiaiak, a Pálcziaiak azt tartják, hogy azoknak, kik szivarborító anyagot termelnek, nem szabad ritkán ültetni, mert a ritkán ültetett dohány, mely folyton a nap hőségének van kitéve, és nincs elárnyékolva, vastag, zsíros leveleket termel. Azért a Pálczai és Hollandi ültetvényét 30 - 40 centimeter távolságban ülteti, és így Hektáronként mintegy 50.000 szál palántát ültet, és ezen sűrűség mellett meg tudja azt kellően mivelní, és a munkálat alatt nem tesz kárt benne a levél elkazitásával, és ezáltal azt éri el, hogy dohánylevelei ha nem is oly felette nagyok, de a levelek igen finom és vékony erei vannak, ami a szivar borítónál egyik fő előny. Azért ezen eljárás a mi termelőinknek azon részénél is, a hol a jó szivar borító megteremni szokott, igen ajánlatos gyártási szempontból is; erre a czélra sziveszik a gyári kezelők a közép nagyságot, mert az igen nagy levelű dohánynak, még ha a legjobb anyag is, levele és bordája mindég vastagabb, a mi a szivar borítóra egyáltalán nem előnyös. — A közép nagyságu levelek ezen hiányosságban nem szenvednek.

A több töke elültetése által a mennyiség is ki lesz pótolva áltál, hogy a több kisebb levél sulya amazokat megtögtja haladni, és így ebben sem lesz veszteségünk.

D. V.

Dohányminőség és az 1887-iki XLIV-ik törvényzikk.

A „Gazdasági Lapok“ f. év 18-ik számában fenti cím alatt megjelent cikkre reflektálni kívánok, annál is inkább, minthogy cikkirő sok gyakorlati ismeretről ad tanuságot. De azért engedjen meg cikkirő, hogy némely nézeteit kissé megczátolni igyekszem.

A cikkirő azt mondja, hogy a dohányminőségre nézve a magas kincstár által támasztott igényeket teljesen kielégíteni ma még a lehetetlenségek sorába tartozik; és miért? mindenek előtt azért, mert a kincstár, a minőségi kívánalmakra, különösen pedig azon módokra nézve, melyekkel e kívánalmok teljesíthetők, maga sincs egészen tisztában.

Nem értem, hogy miért legyen az a lehetetlenség határában, hogy a magas kincstár igényei teljesíthetők lehessenek, azt pedig annál inkább nem, hogy a kincstár maga a minőségi kívánalmakra és azon módokra nézve, a melyekkel a kívánalmak kivihetők, ne lenne tisztában.

Ebben nem osztozkodhatom cikkirő ur nézetével, mert a kincstár igénye könnyen kielégíthetők, és a kincstár nagyon jól tudja, hogy mit igényel és azt is tudja, hogy ha a termelők, a most nemrég kezdett mozgalmak folytán, erőlyesen fognak haladni; ha a dohányvaikat ott, a hol a talaj arra való, de csakis ott fogják termelni és a kellő okszerűségel fognak eljárni, bizonyára a kincstári igény-

nyek ki lesznek elégitve. Hisz a czikkiró czikkje további folyamában maga is igen helyesen elősorolja, hogy minő tulajdonokkal kell bírnia a dohányoknak, hogy az a czélnak megfelelő legyen, és hozzá teszi, hogy a kellő gondozással és eszközzel ezek el is érhetők.

Czikkirónak a levél színét vagyis a szárításmódot illetőleg, tett azon észrevételére nézve, hogy a nézetek itt divergálók, a magam részéről, ki számos éveken keresztül nagyban természettem dohányt, és tizenegy év óta folyton dohány termelők közt, és kizárólagosan csak dohánynyal foglalkozom, én merem állítani, hogy a rendesen megérett dohány, ha azt a pajtában fogjuk szárítani, azt a szint fogja kapni, a melyre épen szükség van, és a minőt az a talaj, a hol termelt, rendes körülmények mellett előállítani szokott; és bár mennyien azon kincstári valódi szakemberek közül, kiknek némelyikével én is már e felett sokat vitakoztam, állítsák, hogy a dohányt a színre való tekintettel legjobban a napon szárítani, azt kénytelen voltam és leszek mindig tagadni, mert az én meggyőződésem, tapasztalásom, hogy még sárga dohányt is lehet benszártással elérni, ha annak a tulajdonsága sárgává válni, mert mindenestre a talajban fekszik a szín is; — csak az a fő regula, hogy teljesen érett legyen; mert ha éretlenül teszi be a pajtába az ilyen világos fajú dohányt, az bizonyára csak olvány-sárga, olaj színű, zöldes fog maradni — mely dohány, ha ugyanilyen éretlen stadiumában a napon fog száradni, kissé világosabbá fogja a nap heve tenni. De bizony azért a daczára annak, hogy kissé sárgább lesz, nem fog a czélnak megfelelő, amennyiben legjobb tartalma megsemmisült.

Én még tovább megyek és azt is merem állítani, hogy az aljdohány, az ugynevezett porlevelek, melyeket a nap heve már a tőkén eléget, pirított és sárgává tett, hogy ezeket épen ezeket is a pajtában szárítanom, — annál is inkább, mert azon időben, mikor ez szedetik, a pajták még üresen vannak, és így azokban az aljlevelek igen jól elhelyezhetők lesznek. Biztosítok minden termelőt, hogy ilyen fedél alatt szárított aljdohány is bizonyára értékesebb lesz, mintha azt még továbbra is a nap által sütetjük, minek folytán nem is marad belőle épség, csak roncsolt tartalom nélküli rongy; és arról is biztosítom, hogy ez a pajtában szárítva, ha az a tulajdonsága, szép sárga fog maradni. Szóval én a dohányt minden körülmény közt bent szárítani óhajtanom.

Szivar borított pláne nem is képzelhetek magamnak a szabadban szárítva; vannak, és lehetnek, de bizony azok felenyire sem felelnek meg a czélnak úgy, mintha azok fedél alatt lettek volna szárítva.

Elsmeri czikkiró is, hogy a sötétzöld, éretlen állapotban törtetik le a levél, sem a külső, sem a pajtabeli szárítás nem fogja annak megadni a kellő szint; ez tény, melyet senki sem fog levitatni. Épen oly bizonyos, hogy azon jól megérett dohány a pajtában szárítva minden tekintetben, u. m. színre, minőségre és mennyiségre jobb lesz, mintha ugyanaz a szabadban száradt volna.

A szamosháti vagy épen a virgína, vagy más fajú dohányt különböző helyen termelve, azok színre ritkán egyeznek. Míg az egyik sötét barna, addig a másik világosbarna vagy piros, vagy pláne világossárga. Ebből is csak az következtethető, hogy a szín a talajban fekszik. — Természetes, hogy a termelési idő alatt a roz, rendetlen időjárás is nagyon befolyásolja.

Czikkiró az Exsiccatorra nézve azt hiszi, hogy ez által csak is a levelek sérültségének lehet elejét venni; hogy az által a levelek, ha a földön a vihar által eltérve nem lettek, nagyon megkímélhetnek; a színre nézve azonban, amennyiben a szárítás ezeken a pajtákban és nem a szabadban eszközöztetik, valami lényeges befolyást nem gyakorolhatnak.

Igenis nagyon lényeges befolyást gyakorolnak a színre is, mert azon dohányoknál, melyek színre letek akár oldalt, akár háttal fűzve, szóval a legokszérűbben, az egyes levelek soha olyan stabil állást el nem foglalhatnak, mint a szegeken, ahol állandóan megmerednek azon helyen, a hová illesztve lettek, mi által az éretik el, hogy a levégő behatása a levelet folyton egyenlően éri, nincs megakadályozva a keringés sehol; a főborda szabadon van, a szomszéd levéltől nem kap nyomást, mely őt megsebezne; ezen nyomás folytán nemcsak a seb helye lesz foltos, és ha nem is égeti át, de hátrá-vékony törékeny anyaggá változtatja, és azon nyomás befolyása által már az egész levél 'endes keringésében meg lett akadályozva, mi által foltos, de még penészes és tarka, vegyes színű lesz. Ellenben a szegen szárított levelek, ha a földön nem voltak vihar vagy jégtől szagatva, teljes épségben maradnak, amit t. czikkiró maga is elismer, továbbá szintük teljesen egyenlő marad, ami óriási előny, amint azt czikkiró ur, a kit én jelen, igen jeles czikke után ítélvé, kiváló szakembernek tartok, bizonyára el fogja ismerni.

Tapasztalatból tudom, hogy az Exsiccatoron szárított dohányok gyönyörű egyenlő színűek, ruganyosak és tartalomdusak, és minden tekintetben előnyben vannak azon doháuy felett, mely épen egy földben termeszte vele egyzerre lett fődél alá téve. Míg emez foltos, vegyes színű és rongyos; amaz ép és a fent elősorolt előnyökkel bír, és a mi leg-több, sulyára nézve is előnyben van a színre szárított felett. Azért a legmelegebben lehet minden jóra törekvő gazdának ajánlani, hogy azzal kísérleteket tegyen és azt lassanlassan magáévé tegye.

Ami az épületek úrtartalmát illeti, a mint az országos gazdasági szakosztályában e hó 8-án megbeszéltettem, a 140—150 négyzetméter holdanként egészen megfelelő. Megtörténhetik, hogy középb, vagy középen aluli termésnél a pajta egy része így üresen fog maradni, de ez nem valami nagy szerencsétlenség, mert ilyen felesleges épület mindig célszerű felhasználásra talál a gazdaságban. Abban teljesen igazza van czikkirónak, a mit a dimenzióra mond, különösen a meglévő épületeknél, mert legyenek azok — mint a czikkiró írja mondja — 2¹/₄ öl, vagy 3 öl belső szélességűek, 6 láb falmagasságban, az ép oly célszerű, mint 4¹/₄, vagy 5 öl szélességű és 91 falmagasságú, csakhogy túlnöve ne legyenek. A legújabb tervrajzok szerint, amint azok most az országos gazdasági egylet dohány szakosztálya által e hó 8-án tartott gyűlésén bemutatva lettek, a legszélesebb falmagasság 4 méter, a szélesség pedig 8 méter.

Minden estre az újabb építendő pajtáknál ajánlatosabb a magasabb falu és belső szélességű, mert ez kényelmese és levegősebb, és a tető készítésénél, mely egyik igen drága része az épületnek, a magas falal és széles belső világa által sokat megtakarítunk.

Én is teljesen egyet értek czikkiróval abban, hogy a jelenleg már fennálló pajták megmaradhatnak és csak kiki a maga körülményéhez és az úrtér minőségéhez képest tartozzék a kívánalmakhoz mérten átújíthatni; ha nincs vaikinek elegendő pajtája, kötelezni kell, hogy többet és olyant állítson fel, amint az megállapítva lesz.

A pajtában készitendő átjáró helyek nem csak a pénzügyöröknek, de a gazdának is nagy hasznára válnának.

De már a mi a sarju későbbre való meghagyását illeti, bár czikkirónak azon indoklása, hogy a kerti levelekkel azon időben élétlen a kertész foglalva, arra rá nem érhet, helyesnek látszik, de abban, hogy az a sarju nem valami káros és hogy az a csempészetre nem ad nagy alkalmatosságot, ebben a czikkiró téved, mert vannak oly vidékek, ahol a csempészet nagy divatban van; és ott a hálózó csempészek az ily sarju dohányt leszedik.

és a nálok már meglévő anya dohánylevelek közé keverik, tekercsbe fonják, és így eresztik a kereskedelemnek. Azért szükséges, ha mindjárt egyeseknek nagy sérelmével is történik, hogy a sarjut mentül hamarabb elpusztítsák.

Daróczy Vilmos.

A német kelet-afrikai gyarmatoknak dohány termelése.

A német kelet-afrikai gyarmatoknak termeléséről a következő értesítést olvassuk.

A legnagyobb aggodalomra ad okot, hogy az 1887 év Deczember 15-től csak kétszer esett az eső, úgy, hogy a roppant forróság s az erős maskat szél következtében, mely folyton fu s egészen üveg törékenységűvé szárítja a dohányleveleket, nagyon is hátra maradt a dohány kifejlesztésében. Még csodálhatni, hogy mindezek daczára mégis olyan, minőnek látjuk; ez bizonyosan a termékeny s szűz talajnak tulajdonítható. A dohányok nagyrésze már az igen alkalmas szárítóokban van elhelyezve, és vastag kocányai pompásan kiszáradtak, ugyannyira, hogy ezen vastag kocányok nem igen lesznek a dohányok hátrányára. A levelek nagyok, sőt feltűnő nagyok s egyformán kifejlesztettek; a kivétel csak igen csekély. A mi a dohányt külsőleg, látszatra, illeti, mi kívánni valót sem hagy; határozott véleményt azonban csak fermentálása után lehet majd hangoztatni. A tovább ültetés és plántálás a nagy hőség daczára is tovább foly. A lakástól jobbra 36 láb hosszú és 18 láb széles raktár van építve a doháyműveléshez szükséges eszközök megőrzésére. Az e célra szolgáló eddigi helyiségek nem feleltek meg tökéletesen a czélnak, miert is ezen raktárak építése égetőn szükséges volt. Ezen raktárak ép' ugy vannak építve mint hazai raktáraink s bádog tetőzettel bírnak; az oldalfalak vastag deszkákból állanak. A fermentáló ház felépítése is annyira előre haladt már, hogy tizennégy nap mulva szintén egészen kész lesz. A fermentáló ház hossza 150 láb, szélessége 50 láb, s igen massiven lesz építve, hogy ellent fog tudni állani az idő vasfogatnak; alakja olyan, mint a raktaré; belől köröskörül 5 láb széles folyosó van hagva, míg az egész többi üresen maradt teret az ugynevezett fermentáló asztal foglalja el. Mihelyt a doháynyprés, melyet Haagában rendeltek meg, megérkezik, az épület északi részéhez hozzá építenek, mire már akkor tekintettel voltak, mikor azt építették. A dohány tehát fermentálása után, mikor a présbe teszik, nem kerül ki fedél alól. Az egész fermentáló épület, a kerítés kivételével a Lewá-nál kézben levő épület anyagokból épült. Az építkezésnél 200 fekete folyton munkában van s dolgozik. Mint a benszülöttek mondják, az esős időszak aprilis 15-től 20-ikáig fog tartani.

Május elsejétől azután ismét megkezdődik a doháyművelés. Újabb jelentékeny területű földrészek lettek előkészítve a doháyműveléshez. S még igen nagy földterület vár átírtásra, melyen szintén majd kitűnő doháyművelés foghat teremni. Mint az eddigi tapasztalatok is bizonyítják, nem lehet kételkednünk abban, hogy a tavasszal ültetett doháyművelés is meg fog felelni minden követelménynek.

A dohány üzletmenete az 1887. évben

(M. L. HERZOG és társa cég jelentése.)

(Befejező közlemény.)

Pfalzi dohányok. Az üzlet menete az 1886. évben általában megnyugtató, habár az eladásoknál első srbán az 1886-iki dohányok vétettek figyelembe. Hála jó minőségüknek, minek következtében a gyárosok sürűn kerestek s gyorsan el is keltek.

A magas árak, melyek annak idején a bevásárlásnál engedélyeztettek, félelmet okoztak, hogy az 1886-iki termés is inkább veszteséget, mint nyereséget fog hozni, azonban az elárúsítás várakvázson felül jól ment, miután a gyárosok a magas árakhoz, még kevés nyereséget hozó árakat ajánlottak, úgy hogy az 1886-iki leveles ára majdnem teljesen elkelt. Fedőlevelekért 53 márkát, fedő- és betételevekért 44 márkát, betételevekért 40 márkát átlag 50 kilonként.

Az 6-dohányok, úgy az 1884-iki mint az 1885-iki, melyből még igen nagy a készlet, teljesen elhanyagoltak. Ezen termés levél és minőség tekintetében sok kívánni valót hagynak fenn, s habár árak jelentékenyen kisebbek, még sem fejlődött ki névleges üzlet.

Az 1887-iki termésre igen kedvezőtlenek a kilátások. Az abnormis időjárás a nyár folyamán nagyon hátráltatta a palántákat kifejlődésükben. Csak az augusztusi esők után kezdtek nőni; a levelek azonban a kedvezőtlen időjárás miatt már nem tudtak tökéletesen megérni, s ehhez még az is járult, hogy a dohányok legnagyobb része szeptemberben az éji fagyok következtében sokat szenvedtek, s így nagyon gyenge minőségű dohányokra számíthatunk. S csakugyan a termés csekély kivétellel a termelőknél hevert egészen az év végeig.

Elzászi dohányok. Ha az 1886-iki termést tekintve vesszük, azt kell mondanunk, hogy az üzlet menete igen kedvező volt. A dohány legnagyobb részét szivar anyagul szolgálta, s a nagy készlet következtében az 1885-iki dohányokkal együtt olcsón megvétették s szép nyereséget hozó árakon adatott el. S ez nem nemcsak a jó minőségükről mondható, hanem általában az egész termésről.

Egy submissio, minőt a francia járvédék minden évben kiszokott írni, nem vezetett eredményre, s mindinkább erősödik ama látás, hogy az elzászi dohányok, miután az offertek az 1885-iki termésre is figyelmen kívül hagyották, Franciaországban nem fognak névleges üzletet eredményezni. Az ugynevezett francia járvédékről még legalább 20—25,000 mtrmáza felszükségel első kézből, melyet sajnó veszteséggel kínálnak, de eladhatlanoknak látszanak.

Az 1887-iki termésnek ugyanazon kedvezőtlen időjárással kellett megküzdenie, mint a pfalzi dohányoknak. Az év végeig alig vétettek a gazdától névleges quantityt; a termék legnagyobb része majd csak az 1888-ik év tavaszán fog forgalomba kerülni.

Szumatra. Az 1886-ik év még eddig soha el nem ért eredményt mutatott fel, körülbelül 139,000 kötés került a hollandi piacra, míg az előző évben csak 125,000 kötés. Az egész quantum, csak igen csekély kivétellel, áprilistól novemberig folytonosan emelkedő árak mellett mindjárt első kézből adatott el. A legmagasabb átlagos ár, melyet elérték, 154 cent. 1/3 kg/rmkint, mely 10⁹/₁₀-kal magasabb a múlt évinél, holott a leveles dohány nem mondható jobb minőségűnek a tavalinál.

A termék eredménye általában nem kedvezőtlen, habár a későbbi szállítmányok nem felelték meg az első szállítmányoknak. A dohány színe is sok kívánni valót hagyott, mert legnagyobb részét igen sötét volt. Hogy ezen inkább keresett mint kínált árú jól lett fizetve, természetes, de az áraknak általános emelkedése az amerikai dohánykereskedők műve, kik ez idén nagyobb számban jelentek meg mint máskor, és kik 30—40,000 kötsét vettek 15 millió frt értékbe, s ez a tény, de főleg az, hogy a dohányokat minden habozás nélkül

vették, föllötte felszoktették a dohányok árait. A megmaradt 100,000 kötés elég volt az európai szűkséglet fedezésére; ezeknek ára, úgy szólván, tuhajtott volt, minek következtében az eredmény a kereskedőkre nézve ép oly kedvezőtlen, mint a mily fényes volt a termelőknek.

Az óriási nyereség a termelőket csak ösztönzi nagyobb mennyiségű productum előállítására. Mint hírlík, az 1887-iki termés a sok esőzés miatt kisebb az 1886-ikinál, de a különbség aligha számba vehető; s habár a régi termelő vidékek mint Deli, Lankat, Serdang productumait a lehető legmagasabbra emelték, a déli vidékek mint Assahan, Bedagei, Padang, melyek már küldtek is productumokat a piacra, melyek nagyrészt dicsértettek is jelentékeny megrendelések nyertek.

Borneo szigetén is, melynek dohányából jelentéktelen mennyiséget hoztak a piacra, s mely nagyon hasonlít a Sumatra dohányhoz, különböző társulatok nagy kedvvel fogtak a dohányültetéshez. Természetesen azonban, hogy időhöz van köté, mig ezen elhagyott vidékek nagyobb mennyiségű dohányt fognak felmutathatni s az európai piacra szállíthatni.

Összehasonlító kimutatás:

Termés.	Kötesek száma.	Átlagos beváltási érték milliókban.
1876	körülbelül 29.000	6 ¹ / ₂ frt
1877	" 36.000	6 ³ / ₄ "
1878	" 48.000	9 "
1879	" 57.000	10 ¹ / ₂ "
1880	" 65.000	11 ³ / ₄ "
1881	" 82.000	14 ¹ / ₂ "
1882	" 102.000	21 "
1883	" 93.000	19 "
1884	" 125.000	28 "
1885	" 125.000	27 "
1886	" 139.000	32 "

Java. Piacra került: 107.000 kötés, melyből körülbelül 66.000 kötés leveles dohány volt; tavalý 109.000 kötés volt, melyből 61.000 kötés volt leveles dohány. A 66.000 kötés leveles dohányból azonban nagyon kevés volt a szivarfedő levél, s a mi volt, az is Loemadjang- és Bezoekiból került ki. Annyi azonban bizonyos, hogy a Java dohány korántsem keltett a piacon oly mozgalmat, mint a Sumatra dohány.

1887-ki Bezocki termésről kedvező hírek érkeznek hozzánk, s így remélhető, hogy az üzlet is e fajban majd jelentékenyebb lesz. Loemadjang, mely azelőtt kitűnő fedőleveleket szolgáltatott, nem hallat magáról. Akarnak ott üdvös üjtásokat behozni a dohányültetést illetőleg, mi azonban a benszüllötnek nyakassága miatt nehezen fog menni.

Összehasonlító kimutatás:

Termés.	Kötesek száma.	Átlagos beváltási ár milliókban.
1876	192.000	16 ¹ / ₂ frt
1877	145.000	8 "
1878	159.000	14 ³ / ₄ "
1879	50.000	5 ¹ / ₂ "
1880	148.000	10 "
1881	193.000	9 "
1882	71.000	3 ¹ / ₂ "
1883	76.000	6 ¹ / ₂ "
1884	122.000	8 "
1885	109.000	7 "
1886	107.000	7 "

Manilla dohány. Amaz arayos idő, melyben a dohánymonopoliumnak a Philippini szigeteken meg kellett szünnie, a manilla kivüti dohányra még mindig nem érkezett el. Az üzlet menete nehezkés. Egyes kisebb 1886-iki szállítások előfordultak ugyan, de ezek is kereszteztek az importeurók számitáaait. A 1887-iki dohányra nézve sokkal zebbek a kilátások.

A kelet indiai dohányok még mindig elhanyagolt állapotban vannak. Az üzlet igen csekély.

Hollandiai dohány. Amily jól sikerült az 1886-iki termés, annyira rossz az 1887-iki. A nagy szárazság miatt a levelek

nem érhettek meg, hanem nehezek és közönségesek maradtak. Természetes, hogy ennek következtében az üzlet is lanyha maradt.

VEGYESEK.

A minta-dohánypajták ügye. Az ország gazdasági egyesület dohány-termelési és a műszaki szakosztályai együttesen és a szakértő közönségtől bekért vélemények tekintete vételével a f. hó 8. és 9-én tartott ülésekben megállapították, hogy a jól szerkesztett dohánypajtának és simitóháznak mik a követelményei. A szakosztályok e beadványát legközelebb behatóan ismertetni fogják, most csak annyit említünk róla, hogy a beadvány általános tetszést aratott, s elnök indítványára a választmány elhatározta, hogy a dohánytermelési bizottság felügyelete alatt kis füzetet szerkesztet, melyben a dohánypajták és simitóházak mikénti tervezése, berendezése stb. a megállapodások alapján ismertetve, s kellő rajzolások megvilágítva lesznek s mely azon felül az új dohányszivar-törvénynek és a dohányszivarnéköző közönséget érdeklő kormányrendeleteknek magyarázatával fog kiegészítettetni.

Füstkarikák. Azon dohányszivarnéköző, kik szeretik a füstöt karikák alakjában kieregetni, bizonyosan örömmel fogják fogadni V o g e l Theodor találmányát, ki oly kis készüléket talált fel, melyet ha a szopókán alkalmazunk s azon keresztül eregetjük ki a füstöt, a legszebb füstkarikák képződnek.

Elmés szivarvég levágó. Breslauban Ruppert Pál szabadalmot kapott egy szivarvég-levágóra, mely úgy van szerkesztve, hogy mikor az ember a szivar végét levágja, ugyanakkor egy égő gyufa ugrik elő, melynek lángja mellett kényelmesen rá lehet gyújtani.

Assicurazioni Generali. E társaság részvényeseli közgyűléseit a f. május hó 1-én tartották meg Triestben, midőn beterjesztették az 1887. évi mérleget. A jelzőügylet kivételével az magában foglalja az üzletágak eredményeit.

Ha tekintete vesszük, hogy a lefolyt évben a politikai lát határú folytonosan sötét fellegek borióztak, és hogy a gazdasági viszonyok is különösen kedvezőtlenek valának, tehát azokat a körülményeket, melyeknek befolyása alól magát egyetlen egy biztosító-intézet sem vonhatja ki, az üzleti év végeredményét, habár az nem úti is meg az előbbi évek mértékét, még is kielégtőnek kell tartanunk és benne annak újabb bizonyítékát találhatjuk, hogy mily szilárd alapon áll e társaság és hogy mily kiválóan van igazgatva.

Az előtűnk fekvő zárszámadási jelentés, mint rendszeres, számos kimutatással és táblázattal van ellátva, melyek az összes üzletek, de különösen az életbiztosítási üzlet menétét és fejlődését világos képen tárják szemünk elé, s örömmel látjuk azokból, hogy ez üzleti ág folytonosan halad előre, minek világos bizonyítékul szolgál, hogy a lefolyt évben 16,907,285 frtnyi összeg erejéig kötetett új biztosítás, melyely az 1887. évi december hó 31-én érvényben volt tökéletbiztosítások összege 105,782,253 frt-ra emelkedett.

Ezt a kedvező eredményt különösen az igen méltányos biztosítási feltételeknek és a tartalékok folytonos gyarapításának róhatjuk fel. A tartalékok 80,428,271 frt 32 krnyi tetemes összeget értek el és nemcsak arra szolgálják, hogy biztosítsák a hatalmas társaság pénzügyi helyzetét, hanem arra is kiváló befolyással vannak, hogy a közönségben fokoztassék a társaság iránt a bizalom, melyet az több mint félszázados hasznos működése által már különben is nagy mérvben nyert meg.

Szűkségtelen, hogy dicsérletekkel halmozzuk el e társaság igazgatását, sokkal ékezebben szólanak magok a számok, melyek annak jótékony befolyását tanúsítják abban, hogy az Assicurazioni Generali kártérítésekben biztosított felelcnek az 1887. évben 10,099,647 frt-ot, alapítása óta pedig 207,379,402 frt 20 kr-t fizetett ki, tehát oly tetemes összeget, amint, bátran mondhatjuk, a szárazföldnek egyetlen egy biztosító-intézte sem mutathat fel.

Miután a készpénztartalékok 1,914,658 frt 51 kr. tekintélyes összeggel szaporítottak, tiszta nyereségül 705,633 frt 6 kr. maradt meg, melyből minden egyes részvényre 106 frt aranyban, vagy 265 frank jut osztalékul.

